

Sisällys

Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301	2
Liikkumista tukevien palvelujen valmistelun aikataulu	2
LIKKUMISTA TUKEVIEN PALVELUJEN TOIMINTAOHJE 1.2.2016 ALKAEN.....	3
1. Liikkumista tukevat palvelut.....	4
2. Neuvonta, palveluohjaus sekä palvelutarpeen arviointi	5
3. Kaikille avoimet liikkumista tukevat palvelut	5
4. Palvelutarpeen arviointiin perustuvat liikkumista tukevat palvelut	6
4.1 Helsingin seudun liikenteen maksuton matkakortti	6
4.2 Helsingin seudun liikenteen Oikeus saattajaan kantakortti	6
4.3 Alennusliput invalideille ja eläkeläisille	6
4.4 KELA taksi.....	6
4.5 Liikkumisen tukeminen on osa seuraavia palveluja	6
5. Saattajapalvelu ja taksikortti.....	7
5.1 Saattajapalvelu	7
5.2 Taksikortti	7

23 §

Liikkumista tukevat palvelut

Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla toteuttamistavoilla tai niiden yhdistelmillä:

- 1) julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla;
 - 2) saattajapalveluna;
 - 3) ryhmäkuljetuksina;
 - 4) korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset;
 - 5) muulla soveltuvalla tavalla.
- Yksilöllisiä kuljetuspalveluja ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla.

Liikkumista tukevien palvelujen valmistelun aikataulu

Samanaikaisesti käsittelyyn vammaispalveluohje, jossa tarkennettu Vpl kuljetuspalvelun ohjetta.

Aikataulu		Vastuu / osallistujat
16.2.	Luonnoksen valmistelu	
23.2.	Luonnoksen kommentointi työkokouksessa	Arja Hanna , Anneli Ojala ja Anne Aaltio, Satu Laaksonen, Henna Hilden
25.2.	Luonnoksen viimeistely	Avojory
26.2.	Luonnoksen viimeistely	EE esimiestiimi
7.3.	Luonnoksen esittely vanhusneuvosto	Anne Aaltio
	Luonnoksen esittely Vahvan jory	Päivi K. ja Anne
23.3.	Luonnoksen esittely vammaisneuvosto	Anne Aaltio
30.3.	Itk listalle	listateksti, Arja Hanna
11.4.2016	soster Itk	Timo Aronkytö
11.4–22.4.	Kuntalaistiedotus, verkostotiedotus	Vappu Vienamo, lautakunnan tiedote Armi Rintala vammaisten verkostot Anneli Ojala kuljetuspalvelun verkostot Anne Aaltio uutiskirjeen verkosto, nettisivut, avain
11.4.–22.4.	Henkilökunnan ohjaus	Anneli Ojala, Aila Halonen, Susanne Laine asiakasohjauksen tiimit

LIIKKUMISTA TUKEVIEN PALVELUJEN TOIMINTAOHJE 1.2.2016 ALKAEN
Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301

Korvaa 3.10.2011 sosiaali- ja terveyslautakunnassa annetun sosiaalihuoltolain mukaisen
kuljetuspalvelun toimintaohjeen 1.11.2011

1. Liikkumista tukevat palvelut

Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien lähibussit ovat ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumista tukevat palvelut ovat määrärahasidonnaisia, osittain harkinnanvaraisia palveluja.

Liikkumista tukevat palvelut Vantaalla

Neuvonta, palveluohjaus ja palvelutarpeen arviointi	
	Kaikille avoimet liikkumista tukevat palvelut: • julkisen liikenteen käytön ohjaus ja neuvonta • Helsingin seudun liikenteen matalalattiabussit • Helsingin seudun liikenteen lähibussit • vapaaehtoistoiminnan kulttuuriluotsit • vapaaehtoistoiminnan ystävät
	Palvelutarpeen arvioinnin pohjalta myönnettävät liikkumista tukevat palvelut Helsingin seudun liikenteen maksuton matkakortti ja ja Oikeus saattajaan kantakortti Kela taksi: käyttöön oikeuttava todistus hoito- tai vastaanottopaikasta Kotihoidon asiakkaiden asioimisapu: kotihoidon yksi tuote on asiointiapu Omaishoidon tuen asiakkaat: omaishoitajanhoitajan tehtäviin kuuluu mm. saattaminen, ulkoilu yms. Vammaispalvelujen asumisohjaajan työhön kuuluu asioimisapu Henkilökohtaisen apuun voi kuulua osallistuminen asiakkaan virkistys-, harrastus- ja asiointimatkoihin Palveluasumiseen kuuluu osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut Vapaaehtoistoimintaan kuuluva tukihenkilötoiminta: sopimukseen perustuvaa vapaaehtoistoimintaa, jolloin vapaaehtoisien ja autettavan kanssa sovitaan toiminta ja siihen liittyvä korvaus.
	Saattajapalvelu
	Taksikortti

2. Neuvonta, palveluohjaus sekä palvelutarpeen arviointi

Liikkumista tukevien palvelujen neuvonta ja palveluohjaus sekä myöntäminen perustuvat asiakkaan elämäntilanteen, toimintakyvyn ja voimavarojen arviointiin. Laaja-alainen palvelutarpeen selvittely tehdään useimmiten kotikäynnillä. Näin on mahdollista kartoittaa asiakkaan asumisympäristössä liikkumisen tarpeet ja mahdollisuudet. Arvioinnin tueksi voidaan pyytää erikseen lääkärintodistus ja/tai eri asiantuntijoiden lausuntoja. Palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään asiakkaan palvelukokonaisuus ja miten ne vastaavat liikkumisen tarpeisiin ja näin vältetään palvelujen päällekkäisyydet.

Liikkumista tukevien palvelujen asiakkuuksien hoito:

Ikääntyneet asiakkaat seniorineuvonnassa. Seniorineuvontaan saa yhteyden soittamalla arkisin klo 8.15–16 puhelimeen 09 839 24202

Siinä yksikössä, jossa asiakkaalla on vakinainen asiakkuus

Muut asiakkaat MISSÄ?

3. Kaikille avoimet liikkumista tukevat palvelut

Julkisen liikenteen käytön neuvonta ja ohjaus

Liikkumista tukevien palvelujen neuvonta toteutetaan Vantaa-infossa ja Seniorineuvonnan puhelinpalvelussa. Ohjaukseen kuuluu joukkoliikenteen reittejä ja käyttöä koskeva opastus. Vantaa infoissa on Helsingin seudun liikenteen maksulaitteiden harjoittelumahdollisuus. Erilaisiin tapahtumiin voi kutsua Helsingin seudun liikenteen matkakummin kertomaan palveluista.

Helsingin seudun liikenteen tarjoamat palvelut

- esteettömät matalalattiabussit ja lähiliikenteen junat
- lähibussit. Lähibussit ovat mattalattiaisia pikkubusseja, joissa on tilaa vaunuille, pyörätuoleille tai rollaattorille. Bussit pysähtyvät bussipysäkkien lisäksi muillakin pysähtymispaikoilla, kuljettaja auttaa tarvittaessa matkustajia siirtymisessä autoon ja autosta. lähibussit liikennöivät kuudella alueella klo 9-15 aikana ja vuonna 2016 ne ovat kutsuperusteisia, jolloin asiakas voi tilata rajatulle alueelle kuljetuksen puhelimitse.

Vapaaehtoistoiminta liikkumisen tukena:

- Kulttuuriluotsi: Kulttuuriluotsit ovat koulutettuja, vapaaehtoisia vantaalaiseen kulttuuritarjontaan perehtyneitä vertaisohjaajia. Kulttuuriluotsin kanssa voi mennä ilmaiseksi tai alennuksella teatteriin, konserttiin, museoon tai näyttelyyn sekä erilaisiin tapahtumiin. Kulttuuriluotsin voi pyytää seuraksi joko itselle, tutulle tai

ryhmälle. Kulttuuriluotsin seura on ilmaista, mutta omat matkansa tai alennuslipun kukin kustantaa itse.

- ystäväpalvelu

4. Palvelutarpeen arviointiin perustuvat liikkumista tukevat palvelut

4.1 Helsingin seudun liikenteen maksuton matkakortti

HSL-alueella vakituisesti asuvat sokeat, sotainvalidit ja rintamaveteraanit saavat maksuttoman matkakortin ja seudullisen matkustusoikeuden, jos he täyttävät seuraavat ehdot:

- Sokeat, näkövamman haitta-aste 90 %
- Sotainvalidit, sotavammasta aiheutuva haitta
- Rintamaveteraanit ja työvelvolliset, joilla on rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai rintamatunnus.

Pyörätuolia käyttävät henkilöt eivät tarvitse lainkaan lippua HSL:n joukkoliikenteessä.

4.2 Helsingin seudun liikenteen Oikeus saattajaan kantakortti

Oikeus- saattajaa kantakortti voidaan myöntää henkilöille, jotka eivät voi kulkea ilman saattajaa julkisissa kulkuvälineissä. Oikeutta saattajaan kantakorttia haetaan erikseen lääkärin allekirjoittamalla hakemuksella.

4.3 Alennusliput invalideille ja eläkeläisille

4.4 KELA taksi

Sairauden vuoksi saatu oikeus korvaukseen taksimatkasta terveydenhuollon yksikköön tai kuntoutukseen. KELA taksin tilausnumerosta tilatusta matkasta asiakas maksaa 25 euron omavastuun yhdensuuntaisesta matkasta. Asiakas säilyttää terveydenhuollosta matkaa varten saamansa todistuksen. Kela voi pyytää sitä asiakkaalta myöhemmin.

4.5 Liikkumisen tukeminen on osa seuraavia palveluja

- kotihoidon asioimisapu: kotihoidon yksi tuote on asiointiapu
- omaishoidon tuki: hoitajan tehtäviin kuuluu mm. saattaminen, ulkoilu yms.
- vammaispalvelujen asumisohjaajan työhön kuuluu asiointisapu
- henkilökohtaisen apuun voi kuulua osallistuminen asiakkaan virkistys-, harrastus- ja asiointimatkoihin
- palveluasumiseen kuuluu osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut

5. Saattajapalvelu ja taksikortti

5.1 Saattajapalvelu

Saattajapalvelu toteutetaan tukihenkilötoiminnan muodossa. Tukihenkilö on sopimukseen perustuvaa vapaaehtoistoimintaa, jolloin vapaaehtoisen ja autettavan kanssa sovitaan toiminta ja siihen liittyvä korvaus.

5.2 Taksikortti

Taksikortille voidaan myöntää 2-8 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa.

Asiakas saa tehdä matkan haluamaansa kohteeseen. Vantaan kaupunki korvaa yhdensuuntaisesta matkasta enintään 30 €. Tämän summan ylimenevän osan asiakas maksaa autossa kuljettajalle. Lisäksi asiakas maksaa yhdensuuntaisen matkan omavastuuosuuden kuljettajalle. Yksittäisen matkan omavastuu määräytyy julkisen liikenteen maksujen mukaan. Vantaan alueella maksu määräytyy sisäisen lipun mukaan ja lähikunnissa seutulipun mukaan.

5.2.1 Taksikortin myöntämisperusteet

Taksikortin myöntäminen perustuu yksilölliseen asiakkaan palvelutarpeen arviointiin ja sen pohjalta tehtyyn hoito- ja palvelusuunnitelmaan.

Taksikortin voi saada

- henkilö, jonka kotikuntalain mukainen kotipaikka on Vantaa
- henkilö, jolla on vamman tai sairauden johdosta pitkäaikaisesti vaikeuksia liikkumisessa ja jotka eivät voi käyttää julkisia liikennevälineitä ilman suuria vaikeuksia
- yksinasuva, jonka bruttokuukausitulot ovat korkeintaan 1820 euroa ja käytettävissä oleva varallisuus korkeintaan 5000 euroa
- parisuhteessa, (avoliitto, avioliitto, rekisteröity parisuhde) yhdessä asuvat henkilöt, kun pariskunnan bruttokuukausitulot ovat korkeintaan 3360 euroa ja käytettävissä oleva varallisuus korkeintaan 8000 euroa
- lapsi, jonka kanssa asuvan vanhemman tai vanhempien bruttokuukausitulot ovat korkeintaan 3360 euroa ja käytettävissä oleva varallisuus korkeintaan

8000 euroa

5.2.2 Päätös taksikortista

Taksikortista tehdään kirjallinen päätös.

Taksikortti myönnetään määräajaisesti. Päätöstä voidaan sen voimassaoloaikana tarkistaa, mikäli hakijan terveydentilassa tai muissa olosuhteissa tapahtuu sellaisia muutoksia, ettei asiakas täytä enää taksikortin saamisen edellytyksiä. Tarvittaessa asiakkaalle tehdään uusi palvelutarpeen selvittely ja häneltä voidaan pyytää uusi selvitys taloudellisesta tilanteesta.

Sosiaalihuoltolain mukainen taksikortti on tarkoitettu asiointi- ja virkistysmatkoihin. KELA:n korvaamilla terveydenhuollon matkoilla ei voi käyttää sosiaalihuoltolain mukaista taksikorttia.

5.2.3 Taksikorttiin voidaan tarvittaessa myöntää erillinen palvelulisä tai invalidilisä

Taksikortin käyttäjälle voidaan myöntää palvelulisä, jos hän tarvitsee tavanomaista enemmän kuljettajan apua ennen matkaa ja/tai matkan päättyessä. Palvelulisä oikeuttaa asiakkaan saamaan kuljettajan apua esimerkiksi autosta kotiin siirryttäessä tai asunnosta hakemisessa. Palvelulisänä myönnetty saattajapalvelu ei ole tarkoitettu avustamiseen esimerkiksi kaupoissa ym. Jos taksissa on mukana kuljetuspalvelukortin haltijan mukana saattaja, taksi ei voi periä palvelulisiä.

Palvelulisiin oikeutetut asiakkaat kertovat palvelutarpeesta kuljettajalle ennen matkan maksamista. Jos taksissa on mukana avustaja/saattaja, palvelulisiä ei voida periä.

Taksikortin käyttäjälle voidaan myöntää invataksin käyttöoikeus ns. invalidilisä. Tällöin asiakkaan kuljetus edellyttää invavarusteltua autoa ja kyydistä peritään vastuu ministeriön taksapäätöksen mukainen lisämaksu (invalidilisä), palvelulisiä ei voi periä.